

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשע"ב, 2012
מספר השאלון: 201,002104

תנ"ך

ידע ובקיות

לבתי ספר דתיים

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון – שאלות קצרות

פרק ראשון – תורה – (5×4) – 20 נקודות

פרק שני – נביאים ראשונים – $(4 \times 8) + (8 \times 1)$ – 40 נקודות

חלק שני – שאלות מקיפות

פרק שלישי – תורה – (10×2) – 20 נקודות

פרק רביעי – נביאים ראשונים – (10×2) – 20 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות, בלי סימונים ובלי מפות.

(2) ספרים שמות ובמדבר עם פירוש רש"י, בלי סיכומים וטבלאות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) כתוב את כל תשובותיך בקיצור נמרץ. לרוב די במילים ספורות

או בשורה אחת כדי לענות על השאלה.

(2) העתקה בלבד של פסוק או פירוש לא תתקבל כתשובה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

שים לב: ענה על השאלות בקיצור נמרץ. לרוב די במילים ספורות או במשפט אחד. העתקה בלבד של פסוק או של פירוש לא תתקבל כתשובה.

חלק ראשון – שאלות קצרות

פרק ראשון – תורה (20 נקודות)

ענה על ארבע שאלות: על שלוש מהשאלות 1-5, ועל שאלה 6 (חובה) (לכל שאלה – 5 נקודות).

ענה על שלוש מהשאלות 1-5.

1. אחריות הדדית.

א. עיין בשמות, ה'.

לשם מה הכביד פרעה את העבודה על העם?

מדוע הוכו שוטרי בני ישראל בעקבות הכבדה זו? היעזר בפירוש רש"י.

ב. "ושחתם לכל העם הזה" (במדבר, ל"ב).

למי אמר משה דברים אלה, וכיצד הם ישחיתו לכל העם?

2. א. "ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה" (שמות, כ"א, י"ג).

מהו המקרה שפסוק זה מדבר עליו?

מהו המקום הנזכר בפסוק? היעזר בפירוש רש"י, בד"ה: "ושמתי לך מקום".

ב. "בכור בניך תתן לי" (שמות, כ"ב, כ"ח).

(1) כיצד יש לקיים מצווה זו?

(2) מהי הסיבה למצווה זו, לפי האמור בשמות י"ג, י"א-ט"ז?

3. עיין בבמדבר, י"א, ט"ז-כ"ט.

"וירץ הנער ... ויאמר אלדד ומידד מתנבאים במחנה" (פסוק כ"ז).

א. מדוע העובדה שאלדד ומידד מתנבאים במחנה היא פגיעה במשה?

ב. באר את תשובת משה שבפסוק כ"ט.

איזו תכונת אופי של משה באה לידי ביטוי בתגובתו?

4. עיין **בבמדבר**, פרק כ"ז ופרק ל"ו.
"למה יָגֵרַע שֵׁם אֲבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ".
- א. מה הייתה הבעיה שהועלתה לפני משה במילים אלה, וכיצד ידע משה את הפתרון לבעיה זו?
ב. איזו בעיה נוצרה בעקבות הפתרון, וכיצד היא נפתרה?
5. ענה בקצרה על שלושה מהסעיפים א-ד.
א. "מִשְׁכּוֹ וקָחוּ לָכֶם צֶאֱן לִמְשַׁפְּחֹתֵיכֶם".
מה ציוותה התורה במילים אלה?
ב. "ה' יִלְחֶם לָכֶם ואתם תַּחֲרֹשׁוּ".
באיזה הקשר נאמרו דברים אלה לישראל?
ג. עֲלֵה נֶעֱלָה וִירָשׁנוּ אֹתָהּ".
מי אמר דברים אלה, ובאיזה הקשר הם נאמרו?
ד. "שׁוֹבָה ה' רַבּוֹת אֶלֶּפִי יִשְׂרָאֵל".
מי אמר דברים אלה, ובאיזה הקשר הם נאמרו?
- ענה על שאלה 6 (חובה).
6. א. ציין שניים מכלי המשכן שהיו מעוטרים בזר זהב.
ב. ציין שניים מבגדי הכהונה שהיו רשומים עליהם שמות השבטים.

פרק שני — נביאים ראשונים (40 נקודות)

ענה על תשע שאלות: על שמונה מהשאלות 7-16 (לכל שאלה — 4 נקודות)
ועל אחת מהשאלות 17-18 (8 נקודות).

ענה על שמונה מהשאלות 7-16 (לכל שאלה — 4 נקודות).

7. **א.** בספר יהושע מוזכר כמה פעמים ניצחון של ישראל על סיחון מלך האמורי.
ב. בחר בשניים מהאזכורים וכתוב מי מזכיר מאורע זה, ולשם מה הוא מזכיר אותו.
ג. גם בדברי יפתח למלך עמון מוזכר ניצחון של ישראל על סיחון.
לשם מה יפתח מזכיר בדבריו מאורע זה?
8. **א.** מה גרם לישראל לרצות להילחם בשניים וחצי השבטים, וכיצד נמנעה מלחמה זו?
ב. מה גרם לשאול לרצות להמית את יהונתן לאחר הניצחון על פלשתים, וכיצד נמנע מותו?
9. **א.** גם גדעון וגם יפתח התבקשו להושיע את ישראל, וסירבו לכך בהתחלה.
ב. כיצד נימק גדעון את סירובו, ומה שכנע אותו לבסוף להיענות לבקשה?
ג. מה השיב יפתח להצעת זקני גלעד, ובאיזה נימוק הם שכנעו אותו להיענות לבקשה?
10. **א.** לגדעון הוצע "משל בנו גם אתה גם בנך גם בן בנך".
כיצד מנמק גדעון את סירובו להצעה זו?
ב. בעקבות אילו דברים של שמואל אמר שאול: "הלוא בן ימיני אנכי מקטני שבטי ישראל",
ומהי כוונתו בדבריו?
כיצד הגיב שמואל על דברים אלה?
11. **א.** עיין בשופטים, י'.
ב. עיין בפסוק י'.
מה הוסיפו בני ישראל בזעקתם בפסוק זה על זעקתם לה' בימי אהוד ובימי דבורה?
ג. מה הוסיפו בני ישראל בתגובתם בפסוקים ט"ו-ט"ז על תגובתם בפסוק י'?

12. **א.** מה היה העונש של בני עֲלִי על חטאיהם, ובמה נענשה כל משפחת עלי בעקבות חטאיהם?
ב. מה היו החטאים של בני שמואל, וכיצד הביאו חטאיהם לשינוי ההנהגה בעם ישראל?

13. **א.** ציין מקרה אחד מספר שמואל שבו קריעת בגד מציינת בשורה לסיום מלוכה, ומקרה אחד מספר מלכים שבו קריעת בגד מציינת בשורה לתחילת מלוכה.
ב. ציין מקרה שבו קרע דוד את מעילו של שאול, וכתוב מה רצה דוד להביע בקריעה זו.

14. פעמיים נאמרו לדוד מְשָׁלִים כדי שיכריע באמצעותם.
א. לָשֶׁם מה הוכיח נתן את דוד באמצעות משל, ועל איזה חטא הוכיח אותו?
ב. לָשֶׁם מה פנתה האישה התקועית לדוד במשל, ומי שלח אותה לומר משל זה?
15. בחר בשלושה מהסעיפים א-ד, וכתוב בקצרה מי אמר את הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו.
א. "רק יהיה ה' אלקיך עמך כאשר היה עם משה".
ב. "קום אתה ופגע בנו כי כאיש גבורתו".
ג. "ואת כרמיכם וזיתים הטובים יקח ונתן לעבדיו".
ד. "אֵל בְּנֵי אֵל נָא נֶלֶךְ פָּלְנוּ וְלֹא נִכְבַּד עֲלֵיךְ".

16. ענה בקצרה על שלושה מהסעיפים א-ד.
א. מדוע ציין הכתוב שאהוד בן גרא היה "אֶטֶר יַד יְמִינוֹ"?
ב. מהי הסיבה האמתית שבגללה אמר שאול לדוד להביא לו מאה ערלות פלשתים?
ג. למה לעגה מיכל לדוד?
ד. מדוע לדברי דוד, שלמה צריך להרוג את יואב? כתוב נימוק אחד.

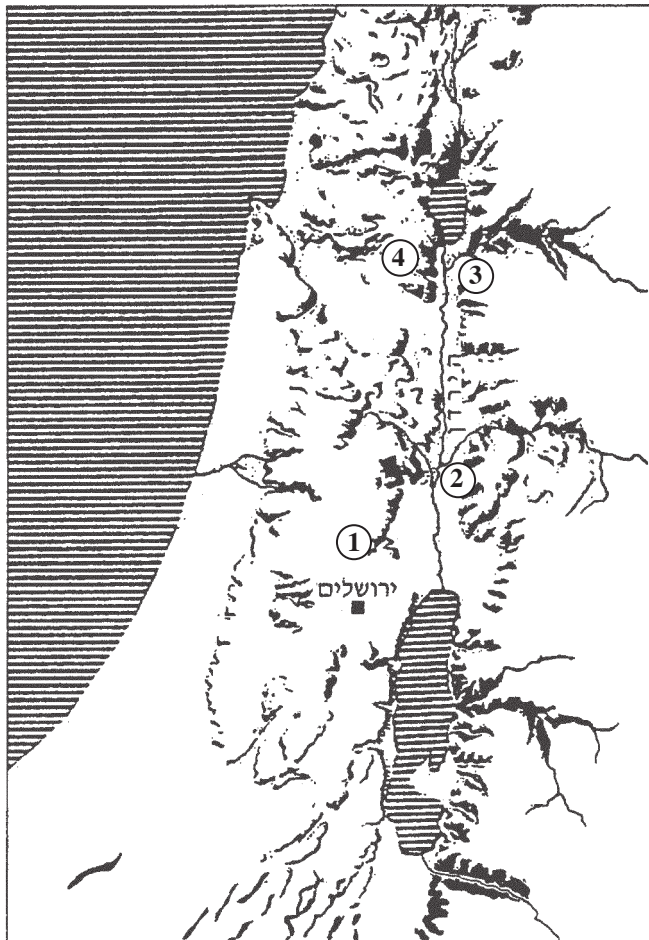
ענה על אחת מהשאלות 17-18 (8 נקודות).

17. במפה שלפניך רשומים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות שמוזכרים בשופטים ג'-ד'.

שמות המקומות הם: מעברות הירדן למואב, בית־אל, תבור.

א. העתק למחברתך את שלושת השמות האלה, וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה.

שים לב! במפה יש מספר מיותר.

ב. אהוד בן גרא (שופטים, ג') ויפתח (שופטים, י"ב) נעזרו במעברות הירדן במלחמותיהם.

בחר באחד משופטים אלה, והסבר כיצד הוא נעזר במעברות הירדן במלחמתו.

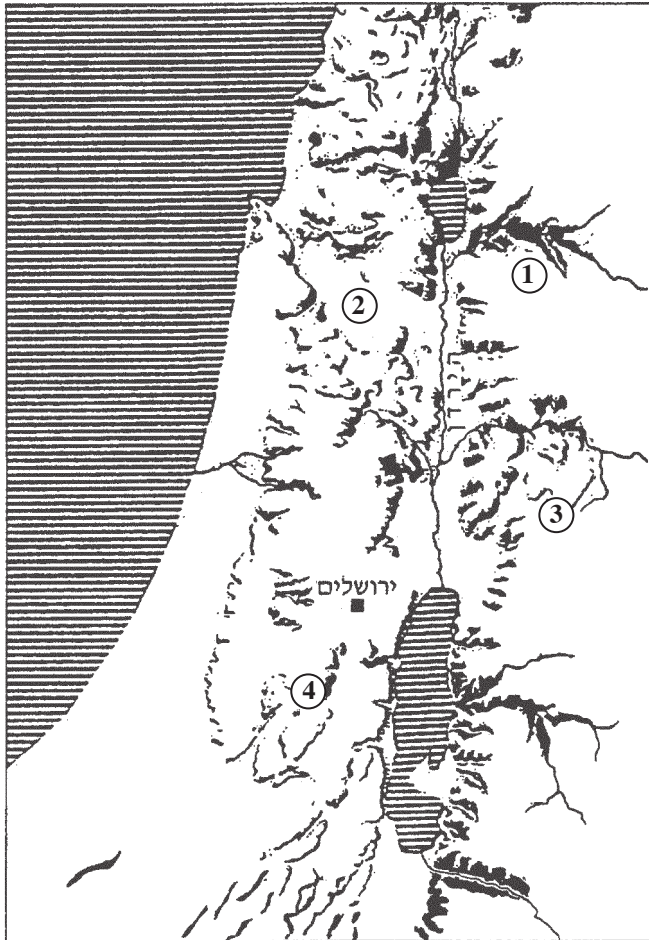
18. במפה שלפניך רשומים ארבעה מספרים. שלושה מהם מציינים מקומות שמוזכרים בסיפור

הבריחה של דוד מאבשלום.

שמות המקומות הם: חברון, רבת בני עמון, הגלעד.

א. העתק למחברתך את שלושת השמות האלה, וכתוב ליד כל שם את המספר המתאים לו במפה.

שים לב! במפה יש מספר מיותר.

ב. מה אמר דוד לאיתי הגיתי כדי לשכנעו שלא יצטרף אליו בבריחתו מאבשלום, ומה לבסוף

שכנע את דוד לצרפו?

חלק שני – שאלות מקיפות

פרק שלישי – תורה (20 נקודות)

ענה על שתי השאלות 19-20 (לכל שאלה – 10 נקודות).

19. א. עיין בשמות, ל"ב, ל"ב-ל"ד.

מהו התנאי שהציב משה בתפילתו לה' בעקבות חטא העגל?

מה השיב לו ה' במילים "וביום פקדי ופקדתי"?

ב. לאחר חטא המרגלים אמר ה' למשה: "אֶפְנוּ בְּדָבָר וְאוֹרְשָׁנוּ" (במדבר, י"ד).

מהו הטיעון של משה בפסוקים ט"ו-ט"ז לביטול העונש, ומהו השינוי שחל בעונש בעקבות תפילתו?

ג. "יפקֹד ה' ... איש על העדה ... ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רֹעָה".

מהו הרקע לתפילה זו של משה, ומה השיב לו ה' על תפילתו?

20. א. "שמע בקלי אִיעֶצֶךָ".

מה הביא את יתרו להציע את עצתו, ומהו הפתרון שהציע? ענה בקצרה.

ב. "לכה אִיעֶצֶךָ" (במדבר, כ"ד, י"ד).

מהי עצת בלעם? היעזר בפירוש רש"י.

למה הובילה העובדה שהמואבים קיבלו את עצת בלעם?

ג. בספר שמואל אחיתפל וחושֵׁי יעצו לאבשלום עצות מנוגדות.

כתוב שני טיעונים שבאמצעותם חושי דוחה את עצת אחיתופל, וציין מה הוא רצה להשיג בדחיית העצה.

פרק רביעי — נביאים ראשונים (20 נקודות)

ענה על שתי השאלות 21-22 (לכל שאלה — 10 נקודות).

21. א. עיין בשופטים, א'.

מה ביקשו בני יוסף מן האיש מבית־אל, ומה הם הבטיחו לו בתמורה?

ב. מה הובטח לנער הלוי תמורת הסכמתו לשרת בבית מיכה, ובתמורה לאיזו הבטחה הוא בגד

במיכה והצטרף לגונבי הפסל?

ג. עיין בבמדבר, י'.

מה הבטיח משה לחובב כדי שיצטרף אליו?

22. א. מדוע רצה דוד להרוג את נבל הכרמלי, וכיצד מנעה זאת אביגיל בדבריה? ציין טיעון אחד.

ב. איזו סכנה נמנעה בזכות האישה החכמה מאבל בית מעכה, וכיצד היא מנעה זאת?

ג. לשם מה שלח נתן את בת־שבע אל דוד, ולשם מה שלח אדֹנִיהוּ את בת־שבע אל שלמה?

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך